Univerzita Karlova

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Typologie postav v románovém díle Šukrīho Mabchūta
Typ práce: diplomová
Autor práce: Bc. Barbora Šubrová
Autor posudku: Mgr. Adéla Provazníková

	Hodnocení[1]
Badatelská otázka/hypotéza	Velmi dobře
Způsob práce/metodologie	Velmi dobře
Naplnění cíle práce	Velmi dobře
Práce s prameny a odbornou literaturou	Výborně
Stylistická úroveň a jazyková správnost	Výborně
Struktura práce	Dobře
Formální náležitosti (citace, odkazy, bibliografie, rozsah[2])	Velmi dobře

Slovní hodnocení:

Diplomová práce s názvem *Typologie postav v románovém díle Šukrīho (al-)Mabchūta* se věnuje zajímavému a aktuálnímu tématu literární analýzy dvou románů současného tuniského spisovatele Šukrīho al-Mabchūta. Autorka práce se zaměřuje na vytvoření typologie literárních postav ve dvou vybraných dílech, jejichž fikční světy podle ní tvoří jeden celek. Předesílá, že tyto postavy zkoumá v kontextu politických a historických událostí Tuniska ve druhé polovině 20. století, čímž v podstatě interpretačně vyhovuje záměru, s kterým autor romány původně (podle svých slov) psal.

Z hlediska metodologie autorka používá obsahovou analýzu (sama ji charakterizuje jako sociálně-kontextovou analýzu), aby charakterizovala postavy v románech a rozřadila je do skupin. V práci postrádám podrobnější teoretické zakotvení, které by lépe vysvětlilo, co přesně autorka chápe pod pojmem „literární postava“, jaké funkce těmto postavám přisuzuje v kontextu analyzovaných románů, a tedy proč se vlastně typologizace dopouští. Tento teoretický (nebo spíše argumentační) nedostatek oslabuje celkovou konzistenci práce. Přestože autorka dosahuje smysluplných závěrů a přichází s relevantní typologií postav, místy se zdá, že analýza postav a jejich rolí v příběhu je přemíru deskriptivní na úkor interpretace.

[1] Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.
[2] Minimální stanovené rozsahy jednotlivých typů prací jsou: bakalářská práce 72 000 znaků (tzn. přibližně 40 stran textu) a diplomová práce 108 000 znaků (tzn. přibližně 60 stran textu).

Zároveň tam, kde autorka děj či postavy sama skutečně interpretuje, se jedná o nejzajímavější momenty práce.

Podobně práce s prameny a odbornou literaturou je sice rozsáhlá a obsahuje množství zajímavých zdrojů (včetně těch v arabštině), avšak některé texty a rozhovory jsou převzaty příliš nekriticky, což zbytečně snižuje hloubku a komplexnost jejich interpretace. Zde mám na mysli především části 3.3 a 4.1.-4.3., které poskytují mnoho materiálu k širším zamyšlením nad rolí spisovatele, literárních cen a kritiky ve společnosti, který ale zůstává využitý pouze velmi stručně.

Jedním z výraznějších problémů je podle mě struktura práce. To ale souvisí s nepříliš jasně stanovenou badatelskou otázkou, která by plynutí informací v textu srozumitelně strukturovala a bylo by tak od začátku zřetelné, proč jsou jednotlivé části práce nezbytné a proč je má čtenář nebo čtenářka číst. Užitečnost úvodních kapitol je v práci několikrát deklarována, ale např. přínos informací o autorech z tuniské avantgardy a jejich vztahu k jazyku pro pochopení struktury vztahů postav v al-Mabchútově románech, není přesvědčivý. Podobně provázání historického kontextu (kterému je v práci věnováno opravdu hodně prostoru) s dějem románů je nakonec také spíše implicitní.

Některé důležité informace, například povaha vypravěče v obou dílech a společné či odlišné rysy analyzovaných románů, jsou uvedeny až v samotném závěru práce, ačkoli by mohly být prezentovány mnohem dříve (a oba tyto body by si jistě také zasloužily více prostoru), aby čtenář lépe rozuměl následné analýze. Stejně tak fakt, že hlavní analyzované dílo a jeho děj jsou detailněji představeny až v polovině práce (konkrétně s. 49), výrazně ztěžuje orientaci v textu. Zároveň se v textu ale objevují určité opakující se informace (například úspěch románu at-Tuljání v soutěži IPAF).

Po stylistické stránce je práce na velmi dobré úrovni, ačkoli se v textu objevují občas zbytečně dlouhá a složitá souvětí nebo drobné chyby, jako jsou překlepy, nekonzistentní používání uvozovek (anglické místo českých) nebo nestandardní využívání malého písmene na začátcích vět, které začínají arabským členem určitým „al-“. Formální stránka práce je také v zásadě dobře zvládnuta, pečlivě jsou zpracovány přepisy z arabštiny (i když některé názvy měst v češtině už zavedené by mohly být uváděny ve zjednodušeném přepisu; a hybridy typu „předavateli ḥadīṯū“ působí přinejmenším zvláštně) a pěkné (významově správné a zároveň čtivé) jsou většinově i překlady názvů a především ukázek do češtiny. V tomto ohledu by bylo zajímavé konfrontovat autorčiny překlady s nedávno publikovaným překladem první kapitoly at-Tuljáního v antologii Slova psaná do písku. Co by se ale nemělo v diplomové práci objevit, jsou určitě dvě různé poznámky pod čarou odkazované dvěma čísly v jednom odkaze v textu.

Závěrem lze říci, že diplomová práce přináší detailní pohled na literární díla Šukrīho al-Mabchūta a obohacuje české poznání tuniské literatury v kontextu druhé poloviny 20. století. Přes zmíněné nedostatky se jedná o kvalitní práci, která ukazuje diplomantčino důkladné seznámení s primárními texty i snahu o jejich interpretaci a dovednost získané poznatky systematizovat. Splňuje tak rozhodně požadavky na diplomovou práci v oblasti blízkovýchodních studií.

Univerzita Karlova

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

Otázky k rozpravě:
Mohla byste více vysvětlit, čím vaše rozpracování typů postav ve dvou románech Šukrího al-Mabchúta přispívá k poznání jeho knih či porozumění jeho dílu, tuniské nebo arabské literatuře, či možnostem vytváření literárních postav obecně? Bylo by tímto způsobem možné výrazněji obhájit relevanci vaší výzkumné otázky a diplomové práce jako celku?

Jakou roli zastává (a jak ho typologicky charakterizovat podle vašich vybraných kritérií) ve fikčním světě dvou al-Mabchútových románů postava vypravěče?

Mohla byste více rozvést, proč nesouhlasíte s obviněními z narcisismu, sexismu či homofobie, které autorovi adresoval Ismail Fayed?

V Praze dne 06/09/2024

……
podpis

Katedra Blízkého východu
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 692
Tel: (+420) 221 619 693

kbv@ff.cuni.cz
http://kbv.ff.cuni.cz